

Cuprins

Notă de început	7
Harta drumurilor străbătute de mine în Asia Centrală	9
Pierduți prin lume	11
<i>Hagia Sophia</i> – șoapte din trecut	19
Marea Caspică – ecouri	32
Legenda lui Shopan-Ata	42
<i>Keremet</i>	67
Puțin despre tradiție și transformare în Kazahstan	93
<i>Tash Rabat</i> – ecoul munților	108
Ecourile unei Mări Dispărute	131
<i>Khiva</i> – perla ascunsă a Uzbekistanului	148
<i>Registan</i> – inima <i>Samarkandului</i>	166
Uzbekistanul – un mozaic de cultură, tradiții și oameni	175
Pierdut în Mongolia	193
Ziua lui Peter Pan	205
<i>Fata morgana</i> : o explorare a acestui miraj complex	207
Genghis Khan și arta guvernării	225
Fascinantul univers lingvistic mongol	242
Puțin despre Mongolia	246
Notă de final	253

Stan-urile – așa cum li se zice țărilor din Asia Centrală – m-au fascinat dintotdeauna, deși niciodată, până de curând, nu mă gândisem să le vizitez într-o călătorie dedicată lor.

Căutând bilete de avion pentru *Astana* – capitala Kazahstanului –, am văzut că mai toate zborurile aveau tranzit în *Aktau*. Curiozitatea m-a făcut să caut pe net unde, pe harta lumii, este situat acest *Aktau* și astfel am aflat că e tot în Kazahstan, pe malul răsăritean al Mării Caspice. *Minunée!!*

Intenția inițială era să pornesc din *Astana* spre vest, dar mi-am spus că „e la fel de bine și dacă o iau din *Aktau* spre est“... așa că mi-am și cumpărat biletul.

Cum voi face mai departe să călătoresc, străbătând vastele teritorii deșertice ale Kazahstanului, încă nu știu... dar voi vedea la fața locului. Simt emoția unei noi aventuri care, de data asta, se anunță a fi plină de necunoscut, pentru că regiunea este slab acoperită de internet sau de servicii de telefonie mobilă (spre deosebire de ultimele mele ieșiri documentate).

București, 03 iunie 2023, ora 21:34

¹ Celor ce citesc pentru prima dată un jurnal de călătorie din seria *Pierdut prin Lume* le sunt dator cu o explicație: *minunée* este un cuvânt inventat de mine, un *furculision* dacă vreți, dar diferă de nota pe care i-a dat-o Caragiale cuvântului său, prin faptul că eu exprim prin acesta o stare de bucurie amestecată cu surprindere în fața unei situații neașteptate; atunci când, nesperat, astrele se așază optim. Ne vom mai întâlni cu el.

Harta drumurilor străbătute de mine în Asia Centrală

CĂLĂTORIA ÎN CIFRE

25.419
KILOMETRI

53
ZILE

5
ZBORURI

4°C

TEMPERATURA MINIMĂ

41°C

TEMPERATURA MAXIMĂ

3.125^M

ALTITUDINEA MAXIMĂ

2.897

FOTOGRAFII

33'11''

VIDEO

6.023^{KM}

CEL MAI ÎNDEPĂRTAT
LOC DE CASĂ

BUCUREȘTI

ULAANBAATAR

Pierduți prin lume

Ziua 0
Vineri, 21 Iulie 2023

19:42

Cei ce mă cunosc și citesc jurnalele din seria *Pierdut prin Lume* fac deja de mult pariuri pe momentul în care *Pierdut* se va transforma în *Pierduți*. Părerea mea e că mai e drum lung până acolo... dar, iată că ceva-ceva dreptate au!!

20:32

Să fi început cu Ziua 1 (având în vedere că sunt pe finalul acesteia) nu ar fi fost tocmai corect. Oricum însă, ne-am pornit spre *Istanbul*. Folosesc pluralul pentru că, de data asta, primii pași îi fac alături de Simona – fiica mea și Mădălina – soția, care mă vor însoți până la *Istanbul* unde vom petrece weekendul împreună – au ales să guste și ele, chiar dacă pentru puțin, din savoarea *Pierdut*-ului.

Drumul până acolo îl vom face cu autocarul – în stilul tradițional, pentru ca apoi eu, mai departe, spre Kazahstan, să continui cu avionul. Să ne concentrăm totuși, deocamdată, pe

primii pași ce trebuie făcuți în această nouă călătorie documentată în jurnalele *Pierdut prin Lume*¹.

Bagajele sunt mici, atât de mici, încât nici nu avem ce lăsa în cala autocarului... ceea ce este minunat, pentru că ne oferă mobilitate și flexibilitate; al meu, având cinci kilograme, probabil că este cel mai greu. *Imagine that!!*²

21:36

– *Problem yok!* zice șoferul căutând să ne asigure că totul este-n regulă.

Nici nu ne gândeam altfel. De acum, ne pornim la drum (încă zâmbesc când folosesc pluralul).

22:04

Dacă se respectă programul, ținând cont de faptul că sunt două granițe de trecut, dimineață la 8 ar trebui să fim în frumoasa metropolă turcă. Perfect pentru a ne bucura de o zi plină.

23:38

Îșirea din România, în timpul verii, nu este deloc *smoothly*³, din pricina aglomerației. Citeam astăzi un articol care plasa pașaportul nostru pe locul al treisprezecelea într-un clasament al celor mai permissive pașapoarte din lume din punct de vedere al călătoriilor fără viză – cu un număr total de o sută șaptezeci și opt de țări care ne lasă atât de ușor să pășim pe teritoriul lor. Citindu-l, mă amuzam zicându-mi în minte că, „degeaba, cei mai mulți tot în Grecia cu buletinul merg“ – acesta fiind de altfel principalul motiv al aglomerației de acum.

¹ Fotografii din această călătorie pot fi regăsite și pe profilul de Facebook Pierdut prin lume: <https://www.facebook.com/pierdutprinlume/>

² De regulă călătoresc cu bagaj foarte ușor pentru a-mi permite o mobilitate sporită. Dacă ar fi să împrumut o expresie din alpinism, aș zice: *light & fast* – ușor și rapid!

³ Lină, ușoară, lipsită de probleme. [en.]

Ziua 1

Sâmbătă, 22 Iulie 2023

00:18

Are mai mult sens să consider această zi ca fiind prima. Încă suntem la graniță... Ce să zic?! Asta e... „cu răbdarea treci și marea“, așa parcă!!

00:51

Și, în sfârșit, ne-am pornit... era cazul!!

05:56

Ieșim din Bulgaria. Încet-încet ne apropiem de *Istanbul*, despre care, în unul dintre jurnalele precedente, am afirmat că ar fi printre cele mai frumoase orașe din Europa. Abia aștept să îl vizitez din nou. Am dormit aproape nonstop până acum; sunt deci plin de energie – așa și trebuie, pentru că ne vom putea caza abia după ora 3.

06:16

Iată-ne pășind oficial în Turcia – *Türkiye*, conform noului nume, așa cum a fost adoptat de ONU în urmă cu un an. În două ore ar trebui să fim la destinație, în ciuda aglomerației de care ne-am lovit în *Ruse*. Apropo, trecerea graniței bulgaro-turcă a fost mult mai lejeră; alături de noi, abia de-au fost câteva mașini de-ale localnicilor.

06:53

- *Bagaj yok?* întrebă un ofițer de la Poliția de Frontieră văzându-ne pe fiecare cu câte un rucsăcel micuț.
- *Yok*, îi răspund amuzat, înțelegându-i nedumerirea.

Toți ceilalți colegi de călătorie sunt plini de trollere burdușite cu de toate. Asta e, fiecare cu stilul lui de călătorie.

Jurnal de călătorie

06:57

Și, de acum, nimic nu mai poate apărea între noi și *Istanbul*.
La drum, deci!!

07:24

M-am grăbit cu afirmația. De fapt, uitasem de dragostea turcilor pentru cafea – iar șoferul nostru e turc, astfel că între noi și *Istanbul* tocmai s-a așezat o pauză de cafea. Nu-i neapărat rău, dar nici bine, pentru că sigur nu se va putea respecta orarul în felul acesta.

09:18

Doar partea europeană a Turciei are potențial agricol bogat, așa că este exploatat la maximum. Niciun petic de pământ care ar putea produce nu e lăsat la voia întâmplării, în ciuda reliefului deluros care domină peisajul. Din când în când mai apare și câte o pădure nu foarte înaltă ce acoperă complet colinele. Balcanii, iar zona aceasta este amplasată la marginea lor, sunt foarte frumoși... au ceva pitoresc.

10:36

În sfârșit, cu o întârziere de două ore și jumătate, am pășit în metropola dintre continente.

12:06

După o traversare, de nevoie, a marelui bazar, am ajuns la podul *Galata*, de unde vom pleca într-o croazieră pe *Bosfor*. Nu e prima dată pentru mine – iar cititorii seriei *Pierdut prin Lume* știu deja, dar este pentru fete, așa că... toate pânzele sus!

13:04

Înaintăm în liniște pe lângă frumoasa insulă *Kız Kulesi*, din apropierea malului asiatic, insulă pe care se află turnul *Maiden*, iar Simona, încântată de imaginea Asiei, turuie de nu mai poate, căutând să afle dacă vom face vreun popas de-a lungul croazierei, eventual pe țărmul asiatic. „Nu de data asta“, îi răspund, „dar vom merge și acolo, evident.“

Lăsăm în spate frumosul palat *Dolmabahçe* din cartierul *Beşiktaş* – nume bine cunoscut de fanii fotbalului, centrul administrativ al Imperiului Otoman în ultima perioadă a existenței acestuia. În imediata vecinătate a palatului se află o altă clădire deosebit de frumoasă, cea a Muzeului Național de Pictură... nu vom avea timp să le vizităm din păcate, dar le păstrăm în minte ca repere pentru o călătorie viitoare.

Hotelul *Çırağan Palace* completează seria de clădiri mărețe de pe malul european al strâmtoarei *Bosfor* pentru ca, la câteva minute după, să putem admira arhitectura deosebită a moscheii *Ortaköy*, ce pare mai curând palat decât lăcaș de cult.

Trecem pe sub podul *Bosfor*, după care culorile cartierului *Arnavutköy* atrag ca un magnet privirile și obiectivele aparatelor foto ale celorlalți pasageri. Nu departe de acesta, de data asta pe malul asiatic, se află *Küçüksu Pavilion*, una dintre puținele clădiri impozante de aici; de-a lungul istoriei, malul european a fost cel locuit de familiile imperiale și aristocrația turcă.

Turnul *Anadoluhisari*, situat tot pe malul asiatic – și unde în urmă cu mai mulți ani eu am coborât și am fumat o narghilea, (din păcate, turul pe care l-am luat acum nu oferă această posibilitate, iar noi nu am avut foarte mult timp la dispoziție pentru a căuta cea mai bună ofertă) –, marchează începutul întoarcerii pe care o efectuam pe sub cel de-al doilea pod peste strâmtoare: *Fatih Sultan Mehmet*. De aici și până la intrarea în Marea Neagră ar mai fi încă o dată pe atât de navigat; știu, pentru că atunci când am oprit pentru narghileaua de care ziceam mai sus, am fost până la gurile dinspre Marea Neagră ale *Bosforului*.

Zidurile cetății *Rumeli* – care, după întoarcere, se află pe partea dreaptă a sensului de înaintare – par a urca pe colinele cartierului mărginaș *Sarıyer*. Mi-ar plăcea să vin odată și să vizitez în detaliu întregul *Istanbul*, oferindu-mi astfel posibilitatea de a alerga de-a lungul și de-a latul acestor ziduri.

Entuziasmul și bucuria Simonei parcă s-au transmis și pescărușilor care survolează feribotul nostru în așteptarea cartofilor prăjiți pe care îi mai aruncă pasagerii.

Întreaga atmosferă este încărcată cu voie bună și râsete.

14:18

Gata mini-croaziera. În drum spre hotel, ne-am oprit sub podul *Galata* să mâncăm puțin pește local și, în plus, eu să fumez o narghilea – dacă tot mi-am amintit de ea, nu puteam să nu încerc măcar a reintra în atmosfera Orientului.

Nu sunt fumător, dar e plăcut momentul și e tare frumoasă și priveliștea. În fața noastră se desfășoară în întreaga splendoare renumitul Corn de Aur, cu efervescenta lui cu tot – efervescentă dată de multitudinea de ambarcațiuni mai mici sau mai mari care îl traversează.

Încântarea Simonei este molipsitoare.

16:49

În sfârșit, într-o cameră de hotel răcoroasă. Era și cazul, zic fetele. Le cred. Eu am dat o fugă până la un ATM să scot niște cash și acum le aștept să-și tragă sufletul după un urcuș pe o pantă zdravănă spre bulevardul *İstiklal*, unde avem cazarea.

17:14

Îmi era dor de chemările la rugăciune. În curând le voi găsi obositoare, dar pentru moment mă ajută să mă repun pe modul „pierdut“.

20:55

Nu se putea o plimbare pe *İstiklal* fără ca Simona să nu încerce vestita înghețată a *Istanbulului*... cu show-ul ei cu tot.

Vânătorul, un maestru al spectacolului, cu mustață răsucită și un zâmbet care îi luminează fața, ne-a făcut semn să ne